

Olle Hanner på Stockholms högskola

Christer Kiselman

Olle Hanner var från 1957-07-01 laborator vid Stockholm högskola. Två månader senare, 1957-09-02 09:15, startade han kursen Differential- och integralkalkyl i en variabel; under våren 1958 hade han motsvarande kurs i flera variabler. För mig, som började studera på Stockholms högskola just hösten 1957, blev dessa två de viktigaste matematikkurserna.

Matematiska institutet vid Stockholms högskola låg i ett hus med adress Kungstensgatan 45. Där fanns ett bibliotek och två kontorsrum för de två professorerna Otto Frostman (1907–1977) och Lars Hörmander (1931–2012). Laboratorn hade inget rum. Men Olle verkade inte så missnöjd med detta: han gillade att jobba på kaféer och gjorde det ofta. (För yngre läsare vill jag nämna att en laborator hade exakt samma arbetsuppgifter som en professor, med ett enda undantag: en laborator kunde inte vara prefekt. Senare, 1969, ändrades titeln till biträdande professor och 1979 till professor. Och andra än professorer kunde tjänstgöra som prefekter.)

Som föreläsare på de två analyskurserna var Olle för oss en underbar ledare in i det okända. Det var många som läste ett betyg i matematik det året (bland annat många från Ungern, som redan kunde tillräckligt med svenska), så vi måste använda juristernas hus på Norrtullsgatan 2, där det fanns en stor föreläsningssal. Denna sal hade nio stora skrivtavlor ordnade i tre kolumner. Olle skrev en tavla full på fem minuter. När alla nio tavlorna var fulla hade det gått 45 minuter. God planering! Och eftersom det var högt i tak, kunde tavlorna ställas in så att alla nio blev synliga samtidigt. En perfekt översikt av presentationen under de gångna 45 minuterna uppnåddes. Under föreläsningen hänvisade Olle till tidigare resultat: ”Hanner bläddrar bland tavlorna” var ett uttryck som jag minns. Nu låter det som om hans skicklighet låg i att hantera tavlor, men detta var bara det yttre visuella intrycket av hans framträdande. Det viktiga var hans förmåga att förklara matematiken, med klar logik, frapperande tankegångar, många fina liknelser och ofta med insiktsfulla återblickar på historien. För mig blev det allt som allt en otroligt fin inblick i matematisk analys, erhållen under ett läsår.

På den tiden visste jag nog att Olle höll på med topologi, men under de två analyskurserna var han för oss studenter den som behärskade analysen perfekt. När jag senare blev amanuens och assistent var Olle en intressant och intresserad deltagare i den dagliga te-stunden klockan 15:00. Han hade ett stort kortregister över publikationer, där han antecknade referenser framåt, d.v.s. på ett kort om en viss artikel skrev han in senare publikationer som refererade till den förra. Sånt slipper man nu.

Författarens papperspostadress: Uppsala universitet, Institutionen för informationsteknologi, Box 337, 751 05 Uppsala

Bärnstensadresser: kiselman@it.uu.se, christer@kiselman.eu